

La vida en la fe

Dij, 30/09/2021 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 29 de setembre 2021

Estimats germans i germanes, bon dia!

En el nostre viatge per entendre millor l'ensenyament de Sant Pau, ens trobem avui amb un tema difícil però important, el de la justificació. Què és la justificació? Nosaltres, de pecadors, ens hem convertit en justos. Qui ens ha fet justos? Aquest procés de canvi és la justificació. Nosaltres, davant de Déu, som justos. És veritat, tenim els nostres pecats personals, però bàsicament som justos. Aquesta és la justificació. S'ha discutit tant sobre aquest tema, per trobar la interpretació més coherent amb el pensament de l'Apòstol i, com passa sovint, també s'ha arribat a contrastar les posicions. En la *Carta als Gàlates*, així com en la carta als Romans, Pau insisteix en el fet que la justificació ve de la fe en Crist. "Però, jo soc just perquè compleixo tots els manaments". Sí, però la justificació no et ve d'això, et ve abans: algú t'ha justificat, algú t'ha justificat davant de Déu. "Sí, però soc pecador!". Sí ets just, però pecador, però a la base ets just. Qui t'ha fet just? Jesucrist. Aquesta és la justificació.

Què s'amaga darrere la paraula "justificació", que és tan decisiva per la fe? No és fàcil arribar a una definició exhaustiva, però en el conjunt del pensament de Sant Pau es pot dir senzillament que la justificació és la conseqüència de la «misericòrdia de Déu que ofereix el perdó» (*Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 1990). I aquest és el nostre Déu, tan bo, misericordiós, pacient, ple de misericòrdia, que dona perdó contínuament. Ell perdona, i la justificació és Déu que perdona tothom des de l'inici, en Crist. La misericòrdia de Déu que dona el perdó. Déu, de fet, a través de la mort de Jesús - i això ho hem de subratllar: a través de la mort de Jesús - ha destruït el pecat i ens ha donat de manera definitiva el perdó i la salvació. Justificats així, els pecadors són acollits per Déu i reconciliats amb Ell. És com un retorn a la relació original entre el Creador i la criatura, abans

que intervingués la desobediència del pecat. La justificació que fa Déu, per tant, ens permet recuperar la innocència perduda amb el pecat. Com arriba la justificació? Contestar a aquesta pregunta equival a descobrir una altra novetat de l'ensenyament de Sant Pau: que la justificació es produeix per gràcia. Només per gràcia: nosaltres hem estat justificats per pura gràcia. "Però jo no puc, com fan alguns, anar al jutge i pagar perquè em doni justícia?". No, en això no es pot pagar, ha pagat un per tots nosaltres: Crist. I de Crist que ha mort per nosaltres ve aquella gràcia que el Pare dona a tothom: la justificació es produeix per gràcia.

L'Apòstol té sempre present l'experiència que ha canviat la seva vida: la trobada amb Jesús ressuscitat en el camí de Damasc. Pau havia estat un home orgullós, religiós i zelós, convençut que de l'escrupolosa observança dels preceptes en venia la justícia. Ara, però, ha estat conquistat per Crist, i la fe en Ell l'ha transformat profundament, permetent-li descobrir una veritat fins ara amagada: no som nosaltres qui amb els nostres esforços ens tornem justos, no: no som nosaltres; però és Crist amb la seva gràcia qui ens fa justos. Llavors Pau, per tenir un coneixement ple del misteri de Jesús, està disposat a renunciar a tot allò que anteriorment el feia ric (cf. *Fil 3,7*), perquè ha descobert que només la gràcia de Déu l'ha salvat. Nosaltres hem estat justificats, hem estat salvats per pura gràcia, no pels nostres mèrits. I això ens dona una gran confiança. Som pecadors, sí; però seguim el camí de la vida amb aquesta gràcia de Déu que ens justifica cada vegada que demanem perdó. Però no justifica en aquell moment: ja hem estat justificats, però ens ve a perdonar una altra vegada.

La fe té per a l'Apòstol un valor global. Toca cada moment i cada aspecte de la vida del creient: del baptisme fins a la sortida d'aquest món, tot està impregnat de la fe en la mort i resurrecció de Jesús, que dona la salvació. La justificació per fe subratlla la prioritat de la gràcia, que Déu ofereix a tots els qui creuen en el seu Fill sense cap distinció.

Per tant no hem de concloure, però, que per a Pau la Llei mosaica ja no tingui cap valor; de fet segueix essent un do irrevocable de Déu, és - ho escriu l'Apòstol - «santa» (*Rm 7,12*). També per a la nostra vida espiritual és essencial complir el manaments, però fins i tot en això no podem comptar amb les nostres forces: és fonamental la gràcia de Déu que rebem en Crist, aquella gràcia que ens ve de la justificació que ens ha donat el Crist, que ja ha pagat per nosaltres. D'Ell rebem aquell amor gratuït que ens permet, al seu torn, estimar de manera concreta.

En aquest context, també és bo recordar l'ensenyament que ve de l'Apòstol Jaume, que escriu: «L'home es justifica per les obres i no només per la fe - semblaria el contrari, però no és al revés -. [...] Perquè de la mateixa manera que el cos sense esperit és mort, així també la fe sense les obres està morta» (*Jm 2,24.26*). La justificació si no floreix amb les vostres obres, serà allà, sota terra, com morta. Hi és, però nosaltres l'hem de fer actuar amb les nostres obres. Així les paraules de Jaume integren l'ensenyament de Pau. Per a tots dos, per tant, la resposta de la fe exigeix que siguem actius en l'amor de Déu i en l'amor del proïsme. Per què en aquell amor"? Perquè aquell amor ens ha salvat a tots, ens ha justificat gratuïtament, gratis!

La justificació ens insereix en la llarga història de la salvació, que demostra la justícia de Déu: davant les nostres caigudes contínues i les nostres insuficiències, Ell no s'ha resignat, sinó que ha volgut fer-nos justos i ho ha fet per gràcia, a través del do de Jesucrist, de la seva mort i resurrecció. De vegades he dit quina és

la manera d'obrar de Déu, quin és l'estil de Déu, i ho he dit amb tres paraules: l'estil de Déu és proximitat, compassió i tendresa. Sempre és a prop nostre, és compassiu i tendre. I la justificació és precisament la més gran proximitat de Déu amb nosaltres, homes i dones, la compassió més gran de Déu cap a nosaltres, homes i dones, la tendresa més gran del Pare. La justificació és aquest do de Crist, de la mort i resurrecció de Crist que ens fa lliures. "Però, Pare, jo soc pecador, he robat...". Sí, però a la base ets un just. Deixa que Crist faci aquella justificació. Nosaltres no estem *condemnants*, a la base, no: som *justos*. Permeteu-me la paraula: som *sants*, a la base. Però després amb les nostres obres ens tornem pecadors. Però, a la base, som sants: deixem que la gràcia de Crist ens doni la justícia, que aquella justificació en doni la força per seguir endavant. Així, la llum de la fe ens permet reconèixer la infinita misericòrdia de Déu, la gràcia que actua per al nostre bé. Però la mateixa llum ens fa veure també la responsabilitat que ens ha estat confiada de col·laborar amb Déu en la seva obra de salvació. La força de la gràcia ha d'anar acompanyada de les nostres obres de misericòrdia, que estem cridats a viure per donar testimoni de la grandesa de l'amor de Déu. Visquem amb aquesta confiança: tots hem estat justificats, som justos en Crist. Hem d'implementar aquesta justícia amb les nostres obres.

Traducció: Josep M. Torrents